

uw kenmerk -
uw brief van -
ons kenmerk 19.056973
inlichtingen bij V. Leenhouts
doorkiesnummer (070) 326 11 35

Maatschappelijke Ontwikkelingen
Kunst & Cultuur

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Transformatiefase cultuurbeleid

datum
bijlage(n) -

Met deze brief informeren wij u over de uitvoering van ons cultuurbeleid in de transformatiefase en de bijsturing die wij daarin maken. De functie van cultuurmakelaar zullen wij niet continueren na het aflopen van de eerste opdracht op 1 september aanstaande en er wordt geen lokaal cultuurfonds opgericht.

Inleiding

In juli 2016 heeft uw raad de Cultuurvisie 2016-2030 'Rijswijk Vrij Gedacht' vastgesteld. Deze hebben wij verder uitgewerkt in de Transformatienota Cultuur Rijswijk, die wij uw raad op 31 augustus 2017 (IB 17 074) toezonden. Ook stuurden wij u in relatie hiermee op 23 november 2017 (IB 17 110) het profiel van de cultuurmakelaar. Die is per 1 maart 2018 gestart.

De Cultuurvisie geeft aan dat, naast de waarde van cultuur *an sich*, het ook gaat om de bijdrage van cultuur aan de samenleving. Als verbindende kracht voor de leefomgeving en profilering van de stad. Voor zes thematische pijlers formuleert de visie drie ambities: samenwerken, innovatie(kracht) en vraaggericht werken. Realisatie moet plaatsvinden binnen de bestaande middelen.

De Cultuurvisie geeft een planning in fasen weer. De Transformatienota sloot de ontwerpfase van de visie af en was het startpunt van de transformatiefase. In deze periode zouden veranderingen in gang worden gezet die de implementatiefase van de Cultuurvisie mogelijk maken. Het gaat dan (vooral) om een onafhankelijke cultuurmakelaar, een cultuurcoalitie en een beoogde ontwikkeling naar een lokaal cultuurfonds. Over deze structuuronderwerpen gaat deze brief.

Kern informatie

De Cultuurvisie benoemt een cultuurmakelaar als een belangrijke voorwaarde voor het in gang zetten van een veranderingsproces en het uitvoeren van de visie. Het was een wens vanuit het culturele veld. De Transformatienota gaat hierbij uit van telkens korte benoemingstermijnen, om vernieuwende kracht, wisselende focus en speerpunten te stimuleren en faciliteren.

De eerste opdracht is ingegaan op 1 maart 2018 en duurt tot 1 september aanstaande. Omdat de Transformatienota erg ambitieus is wat betreft de verwachting van en inzet van de cultuurmakelaar is deze opdracht afgebakend naar passend bij 12 uur per week. Het ging voornamelijk om:

- het verbinden van cultuuractiviteiten, evenementen en –agenda aan andere beleidsdomeinen van de Stadsvisie;
- en het ontwikkelen van een lange termijn financieringsbeleid en een toekenningsbeleid.

In december gaf de cultuurmakelaar een presentatie aan uw raad over haar werkzaamheden en behaalde resultaten tot dan toe. Wij gaan hier eerst in op de beoogde ontwikkeling naar een lokaal cultuurfonds, waaronder de uitvoering van haar opdracht voor een nieuw financieringsmodel, en vervolgens op de inzet van de cultuurmakelaar in de afgelopen periode.

Beoogde ontwikkeling naar een lokaal cultuurfonds

De Transformatienota adviseerde de oprichting van een lokaal cultuurfonds voor te bereiden, vanuit de verwachting dat deze fondsen kon werven bij diverse private partijen. Een gemis aan externe financiering werd als belangrijkste nadeel gezien van het afgescheiden (subsidie)budget bij de gemeente. Om de start van het fonds, bedoeld voor het stimuleren van meer innovatie en experiment bij de ontwikkeling van culturele activiteiten, mogelijk te maken is in de begroting 2018 éénmalig een bedrag van € 50.000 vrijgemaakt.

Hierna heeft de cultuurmakelaar in de zomer van 2018 onderzoek gedaan naar financieringsmodellen in andere gemeenten. Na het presenteren van haar bevindingen aan de directeurs van de vier grote culturele instellingen in het najaar, zijn hun reacties en die van het amateurveld verwerkt in de conclusie van haar advies. Die stelt dat als het de verwachting was dat het cultuurfonds externe financiering zou genereren, dit bijgesteld moet worden. Op verschillende plekken in het land zijn de afgelopen jaren zulke fondsen opgericht, maar structurele financiële steun vanuit het bedrijfsleven of andere fondsen komt er niet op gang. Vanuit die gedachte bleek de ontwikkeling naar een cultuurfonds niet reëel.

Genoemd bedrag van € 50.000 is in 2018 dus niet uitgegeven, doordat er eerst overleg is gevoerd met professionals en amateurs om te achterhalen wat de wens vanuit de samenleving is. Vanuit de gedachte er in 2019 een pilot mee te starten, waarover ideevorming met het culturele veld heeft plaatsgevonden, is het bedrag bij de halfjaarrapportage weer opgevoerd. In het kader van een heroriëntatie op de beschikbare middelen zullen wij u gaan voorstellen het bedrag van € 50.000 te laten vervallen.

Inzet cultuurmakelaar eerste helft 2019

De conclusie in het advies van de cultuurmakelaar over het financieringsmodel gaf ook aan dat er vanuit het culturele veld een wens is voor een loket dat actief in de gemeente op zoek gaat naar cultuur, inspeelt op de behoeften van inwoners, hulp biedt op het gebied van samenwerken, fondsenwerven en het organiseren van activiteiten en een culturele agenda voor Rijswijk maakt en communiceert.

Inspelend op de behoefte aan advies en ondersteuning heeft de cultuurmakelaar de afgelopen maanden haar kennis en kunde actief aangeboden bij de culturele amateurorganisaties. Hier is dankbaar gebruik van gemaakt. In de praktijk gaat het dan niet alleen om het leggen van verbindingen, maar ook om het bieden van praktische hulp en functioneren als sparringpartner.

Zo zijn:

- welzijnsactiviteiten gekoppeld aan culturele activiteiten;
- culturele organisaties ondersteund bij fondsenwerving en begeleid bij subsidieaanvragen;
- amateurorganisaties geadviseerd over ledenwerving;
- culturele organisaties geholpen bij het zoeken naar meer verbinding in Rijswijk.

Advies over ledenwerving en ondersteuning bij het indienen van subsidie- en fondsaanvragen blijken terugkerende vragen.

Door de ondersteuning van de cultuurmakelaar zijn kennisuitwisseling en cultureel ondernemerschap bevorderd. Vrijwilligers, die zorgen voor het bestaan van de verenigingen, zijn in beweging en in hun kracht gezet.

Cultuurcoalitie

De Transformatienota spreekt ook nog over het eventueel oprichten van een cultuurcoalitie, waarin het culturele veld verenigd wordt om samenwerking tussen grotere en kleinere culturele partijen duurzaam vorm te geven. Het gaat uit van coördinatie door de cultuurmakelaar en vastlegging met een cultuurconvenant.

De vier grote culturele instellingen (Bibliotheek aan de Vliet, Museum Rijswijk, de Rijswijkse Schouwburg en Trias, centrum voor de Kunsten) hebben zich met Welzijn Rijswijk verenigd in de Kracht van Rijswijk, waarbij zij een convenant over samenwerking zijn aangegaan. Op projectniveau kunnen ook amateurorganisaties aansluiten. De hierboven genoemde rol van de cultuurmakelaar is niet aan de orde. Convenanten worden met de vier grote culturele instellingen apart afgesloten.

Gevolgen en/of vervolgtraject

De cultuurmakelaar in Rijswijk was een nieuwe functie. Zowel voor de cultuurmakelaar, als de gemeente en (culturele) organisaties was het pionieren.

Gelet op het onderzoek en advies van de cultuurmakelaar en het (voorstel tot) vervallen van het bedrag van € 50.000 concluderen wij dat een lokaal cultuurfonds zoals beoogd niet reëel is. Het doel ervan om meer innovatie en experiment bij de ontwikkeling van culturele activiteiten te stimuleren willen wij daarom onder andere vanuit ons subsidiebeleid bereiken. Wij zien hiertoe mogelijkheden in de voorgestelde wijziging van de Algemene subsidieverordening, waar uw raad na de zomer over besluit, en in het opstellen van erop volgende beleidsregels.

Na het aflopen van de eerste opdracht op 1 september zullen wij de functie van cultuurmakelaar niet continueren. Er is geen financiële ruimte. Bij de behandeling van de Cultuurvisie is uitgegaan van voor de gemeente budget-neutrale aanstelling en uiteindelijk was het de bedoeling de cultuurmakelaar te financieren vanuit het lokaal cultuurfonds. Dit laatste is nu niet meer mogelijk.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. M. Middendorp MPC

drs. M.J. Bezuijen